

Iiris Lehtonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Sinfoniaorkesterit ry

**Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle
HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025**

Suomen Sinfoniaorkesterit ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025.

Suomen Sinfoniaorkesterit ry on jäsentensä vuorovaikutukseen perustuva ja siitä voimansa saava erilaisten orkestereiden yhdenvertainen yhteisö. Edistämme orkesterien edunvalvontaa, koulutusta ja tiedonvaihtoa. Jäsenistöömme kuuluu 34 ammattisinfoniaorkesteria. Tuemme jäsenorkestereita sekä paikallisesti, valtakunnallisesti että kansainvälisesti. Kaiken toiminnan ydin on jäsenorkestereiden ja jäsenorkestereissa toimivien henkilöiden osaamisen, tiedon ja kokemuksen hyödyntäminen koko orkesteriyhteisön ja kaikkien suomalaisten hyväksi.

Hallitus on päättänyt merkittävistä julkisen talouden sopeuttamistoimista sekä hallitusohjelmassa että kevään 2024 julkisen talouden suunnitelmassa. Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna taiteeseen ja kulttuuriin kohdistetaan 17,3 miljoonan euron lisäsäästö, joka kohdistuu esittävän taiteen ja museoiden käyttökustannuksiin sekä harkinnanvaraisiin avustuksiin ja taiteen ja kulttuurin edistämiseen myönnettäviin avustuksiin.

Suomessa on maailmanlaajuisestikin tarkasteltuna ainutlaatuinen ammattiorkesterien verkosto. Se on yksi tärkeistä suomalaisen musiikki-ihmeen lähteistä ja ylläpitäjistä. Valtionosuuksien leikkauksen osalta julkisen talouden tasapainotavoite vaikuttaa suoraan orkesterien perustoimintaan. Tästä syystä orkestereihin kohdistuvat leikkaussuunnitelmat tulee perua.

Hallituksen tavoitteena on, että hyvinvointiyhteiskunnan tärkeimpien palveluiden rahoitus on turvattu myös tuleville sukupolville. Esittävien taiteiden valtionosuusrahoitus on lakisääteistä, koska se on tarkoitettu kulttuurin perustan ylläpitämiseen. Tämä perusrahoitus on turvattava myös tulevaisuudessa. Sen myötä ylläpidetään toimivaa infrastruktuuria, joka on edellytys osallisuudelle, saavutettavuudelle, hyvinvoinnille ja alueelliselle saatavuudelle. Toivomme että tämä otetaan huomioon, kun hallitus arvioi kevään 2025 puoliväliriihessä talouspolitiikan tavoitteiden toteutumista.

Hallituksen esityksen sivulla 349 todetaan, että väestönmuutos ja sen alueellinen eriytyminen aiheuttavat merkittäviä muutospaineita julkisten palveluiden järjestämiselle. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan toiminnalla voidaan esityksen mukaan merkittävästi vaikuttaa muutosten suuntaan ja luoda edellytykset myönteiselle kehitykselle. Sivulla 351 kerrotaan lisäksi, että kulttuuripalvelujen saavutettavuutta parannetaan. Suomen Sinfoniaorkesterit ry kannattaa tämänkaltaisen myönteisen kehityksen edistämistä. Alueasolla tehtävän työn merkitys tulee korostumaan tulevaisuudessa entisestään. Alueellinen työ lisää osallisuutta ja mahdollisuuksia yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Orkestereilla on aktiivisina toimijoina myös aluetaloudellista vaikuttavuutta ja ne ovat tärkeä osa kuntien elinvoimaa.

Sivulla 352 kerrotaan yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista. Taiteen ja kulttuurin osuutta sivistykseen perustuvasta taloudellisesta kasvusta mitataan kulttuurin satelliittitilinpidon mukaisella kulttuurialojen osuudella arvonlisäyksestä. Tavoitteena on, että kulttuurialojen osuus arvonlisäyksestä nousisi yli vuoden 2008 tason; 3,6 % bruttokansantuotteesta. Suomen Sinfoniaorkesterit ry ehdottaa, että perusteluihin nostettaisiin myöhemmin tavoitteita myös hallituksen kulttuuripoliittisesta selonteosta.

Sivulla 356 todetaan, että valtionavustusmäärärahojen vähentyessä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla valtionavustusprosessia tehostetaan yhtenäistämällä toimintatapoja, yhdistämällä tukimuotoja, karsimalla päällekkäisyyttä ja vähentämällä hakuja. Orkesterien joukossa on myös sellaisia toimijoita, jotka eivät kuulu lakisääteisen valtionosuuden piiriin. Suomen Sinfoniaorkesterit ry toivoo, että kuvattujen toimenpiteiden myötä myös näiden orkesterien perusrahoitus edelleen varmistetaan.

Leikkauksia on suunniteltu kohdistettavaksi myös taiteen ja kulttuurin valtakunnallisten yhteisöjen valtionavustuksiin. Suomen Sinfoniaorkesterit ry toteaa, että näillä yhteisöillä on yleishyödyllisinä toimijoina vahva merkitys koko taiteen, meidän tapauksessamme ammattiorkesterialan, ekosysteemissä. Tavoitteenamme on vahvistaa sellaista Suomea, jossa jokaisella on asuinpaikasta, varallisuudesta, iästä, terveydentilasta tai muusta vastaavasta seikasta riippumatta mahdollisuus tavoittaa korkeatasoinen orkesteritarjonta ja olla osallisena monipuolisissa musiikkielämyksissä.

Iiris Lehtonen
Toiminnanjohtaja / Executive Director

Suomen Sinfoniaorkesterit ry
Association of Finnish Symphony Orchestras